

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган аймгийн Гурванбулаг сумын цэцэрлэгийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БУА-2024/169/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Булган аймаг 2024 он	Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ Утас: 70342580 Цахим хаяг: erdeneb@audit.gov.mn Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 70342716 Цахим хаяг: enkhtsoodolj@audit.gov.mn “Бэйкер Тилли Далайван Аудит” ХХК-ийн Орхон аймаг дахь салбарын захирал: Д.Мягмарсүрэн Утас: 99030170 Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com “Бэйкер Тилли Далайван Аудит” ХХК-ийн Орхон аймаг дахь салбарын Аудитор: Б.Пүрэвсүрэн Утас: 99921600 Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БУЛГАН АЙМГИЙН ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс: 7034-2580
E-mail: bulgan@audit.gov.mn

2024.02.23 № 108

танай _____ ны № _____ т

ГУРВАНБУЛАГ СУМЫН
ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
Д.ТУНГАЛАГ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Гурванбулаг сумын цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Гурванбулаг сумын цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд Төрийн албан хаагчдын цалин хөлс нэмэгдсэн ба улсын төсвөөс 471,278.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт, орон нутгийн төсвөөс 45,127.0 мянган төгрөгийн нийт 516,405.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт авсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 134,770.3 төгрөгөөр буюу 30 хувиар өссөн байна.

Аудитын гол асуудал

Боловсролын байгууллага гүйцэтгэлд суурилсан төсвөөр санхүүжүүлэх болсноор сургуулийн өмнөх боловсрол олгох хөтөлбөрөөс хэрэгжүүлэх арга хэмжээ 6 болж зардлын зүйл анги багасаж, ихэнх зардал бараа үйлчилгээний бусад зардлаас зарцуулах болсон байна.

Байгууллагын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд зургаан зорилтын хүрээнд дечин нэгэн арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, батлуулсан бөгөөд

006020247

гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 85.0 хувийн биелэлтэйгээр дүгнэгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. 2023 онд нүүдлийн гэр цэцэрлэгийн арга хэмжээний хүрээнд хамран сургах тойргийн 2-5 насны 588 хүүхдийг 21 хоногийн хугацаанд хамруулсан ба уг арга хэмжээний хүрээнд 15,329.3 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг зарцуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

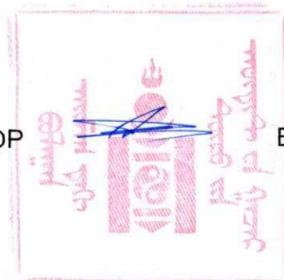
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Данс	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	97,127,375.99	163,509,767.44
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	10,923,362.99	88,412,973.44
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	10,923,362.99	88,412,973.44
3121	Төгрөг	10,923,362.99	88,412,973.44
31211	Төрийн сангийн харилцах	10,923,362.99	88,412,973.44
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	86,204,013.00	75,096,794.00
354	Хангамжийн материал	86,204,013.00	75,096,794.00
3541	Бичиг хэргийн материал	81,500.00	458,630.00
3542	Аж ахуйн материал	73,326,091.00	66,416,574.00
3545	Барилгын засварын материал	248,500.00	96,000.00
3546	Хүнсний материал	9,490,672.00	5,841,940.00
3547	Бусад хангамжийн материал	3,057,250.00	2,283,650.00
II	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,196,466,953.53	1,179,545,065.71
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,196,466,953.53	1,179,545,065.71
392	Биет хөрөнгө	1,180,221,203.53	1,163,552,440.71
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,157,860,276.58	1,157,860,276.58
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(29,818,633.50)	(48,437,672.04)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	44,316,718.00	49,346,718.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(11,172,708.11)	(14,451,701.93)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	39,558,886.75	44,018,998.75
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(21,943,722.19)	(26,204,564.65)
39217	Ном	1,420,386.00	1,420,386.00
393	Биет бус хөрөнгө	16,245,750.00	15,992,625.00
39301	Программ хангамж	1,350,000.00	1,350,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(506,250.00)	(759,375.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	15,402,000.00	15,402,000.00
III	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,293,594,329.52	1,343,054,833.15
IV	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	660,890.00	1,394,760.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	660,890.00	1,394,760.00
413	Өглөг	660,890.00	1,394,760.00
4131	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	45,000.00	45,000.00
4132	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг		1,349,760.00
4136	Бусад өглөг	615,890.00	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	615,890.00	-
V	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,292,933,439.52	1,341,660,073.15
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,292,933,439.52	1,341,660,073.15
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	42,154,984.00	42,154,984.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,130,658,446.90	1,179,385,080.53
5121	Өмнөх үеийн үр дүн	1,130,658,446.90	1,130,658,446.90
5122	Тайлант үеийн үр дүн		48,726,633.63
513	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	120,120,008.62	120,120,008.62
VI	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,293,594,329.52	1,343,054,833.15

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,394,393,845.00	525,795,112.00

Булган аймгийн Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,012,759,145.00	9,390,112.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,012,759,145.00	9,390,112.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого		5,510,112.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого		5,510,112.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	995,938,510.00	900,000.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	16,820,635.00	2,980,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	381,634,700.00	516,405,000.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	326,595,400.00	471,278,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	326,595,400.00	471,278,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,395,000.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,395,000.00	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	52,644,300.00	45,127,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	52,644,300.00	45,127,000.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	381,392,942.24	477,068,478.37
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	381,392,942.24	477,068,478.37
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	381,382,919.24	475,264,649.03
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	244,636,375.00	297,108,179.00
210101	Үндсэн цалин	186,240,821.00	217,082,566.00
210102	Нэмэгдэл	49,483,600.00	68,105,838.00
210104	Урамшуулал	8,911,954.00	11,919,775.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,677,127.01	40,753,833.55
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,874,585.83	27,560,284.80
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,452,466.85	3,378,274.42
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,961,913.41	2,579,326.05
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	483,128.02	652,056.59
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,905,032.90	6,583,891.69
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	40,787,122.00	42,393,970.66
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,040,122.00	3,087,114.60
210302	Түлш, халаалт	38,747,000.00	39,306,856.06
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,676,928.00	935,675.00
210401	Бичиг хэрэг	175,600.00	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,501,328.00	935,675.00
2105	Норматив зардал	35,911,204.00	42,690,456.00
210502	Хоол, хүнс	35,911,204.00	42,690,456.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,661,900.00	1,024,200.00
210604	Урсгал засвар	1,661,900.00	1,024,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	400,000.00	875,600.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	400,000.00	875,600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	23,632,263.23	49,482,734.82
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,790,090.00	20,989,875.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,654,200.00	2,080,860.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	14,187,973.23	26,411,999.82
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	10,023.00	1,803,829.34

Булган аймгийн Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10,023.00	1,803,829.34
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,023.00	1,803,829.34
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	1,013,000,902.76	48,726,633.63
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	3,874,692.36	
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	3,874,692.36	
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-3,874,692.36	
V	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	1,009,126,210.40	48,726,633.63

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	381,634,700.00	516,405,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	381,634,700.00	516,405,000.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	326,595,400.00	471,278,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	326,595,400.00	471,278,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,395,000.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,395,000.00	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	52,644,300.00	45,127,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	52,644,300.00	45,127,000.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	370,711,337.01	434,935,389.55
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	370,711,337.01	434,935,389.55
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	370,701,314.01	433,131,560.21
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	244,591,375.00	297,108,179.00
210101	Үндсэн цалин	186,195,821.00	215,317,849.00
210102	Нэмэгдэл	49,483,600.00	70,070,555.00
210104	Урамшуулал	8,911,954.00	11,719,775.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,677,127.01	40,753,833.55
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,874,585.83	27,610,782.27
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,452,466.85	3,298,039.76
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,961,913.41	2,626,340.52
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	483,128.02	652,666.07
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,905,032.90	6,566,004.93
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	40,787,122.00	42,393,970.66
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,040,122.00	3,087,114.60
210302	Түлш, халаалт	38,747,000.00	39,306,856.06
2105	Нормативт зардал	39,632,690.00	37,691,964.00
210502	Хоол, хүнс	39,632,690.00	37,691,964.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,000,000.00	929,200.00
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	929,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	814,000.00	740,600.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	814,000.00	740,600.00

Булган аймгийн Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,199,000.00	13,513,813.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11,549,000.00	11,073,513.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,650,000.00	2,440,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	10,023.00	1,803,829.34
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10,023.00	1,803,829.34
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,023.00	1,803,829.34
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	10,923,362.99	81,469,610.45
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)		3,980,000.00
	Дотоод эх үүсвэрээр		3,980,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		3,980,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)		-3,980,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	10,923,362.99	77,489,610.45
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		10,923,362.99
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		88,412,973.44

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Д/Д	Үзүүлэлт	Засгийн газрын сан	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	ЗГ-н хувь оролцооны дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	42,154,984.00	120,120,008.62	1,130,670,946.90	1,292,945,939.52
7	Тайлант үеийн үр дүн			8,909,101.57	8,909,101.57
10	2022 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	42,154,984.00	120,120,008.62	1,130,658,446.90	1,292,933,439.52
17	Тайлант үеийн үр дүн			48,726,633.63	48,726,633.63
19	2023 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	42,154,984.00	120,120,008.62	1,179,385,080.53	1,341,660,073.15

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	527,328,400.00	438,915,389.55	88,413,010.45	83.23
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	527,328,400.00	434,935,389.55	92,393,010.45	82.48
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	527,328,400.00	433,131,560.21	94,196,839.79	82.14
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	365,111,300.00	297,108,179.00	68,003,121.00	81.37

Булган аймгийн Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

210101	Үндсэн цалин	242,573,400.00	215,317,849.00	27,255,551.00	88.76
210102	Нэмэгдэл	113,227,600.00	70,070,555.00	43,157,045.00	61.88
210104	Урамшуулал	9,310,300.00	11,719,775.00	(2,409,475.00)	125.88
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,574,400.00	40,753,833.55	2,820,566.45	93.53
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,630,400.00	27,610,782.27	2,019,617.73	93.18
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,485,900.00	3,298,039.76	187,860.24	94.61
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,788,700.00	2,626,340.52	162,359.48	94.18
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	697,400.00	652,666.07	44,733.93	93.59
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,972,000.00	6,566,004.93	405,995.07	94.18
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	44,127,000.00	42,393,970.66	1,733,029.34	96.07
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,720,700.00	3,087,114.60	633,585.40	82.97
210302	Түлш, халаалт	40,306,300.00	39,306,856.06	999,443.94	97.52
210303	Цэвэр, бохир ус	100,000.00		100,000.00	
2105	Норматив зардал	54,468,800.00	37,691,964.00	16,776,836.00	69.20
210502	Хоол, хүнс	54,468,800.00	37,691,964.00	16,776,836.00	69.20
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,000,000.00	929,200.00	70,800.00	92.92
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	929,200.00	70,800.00	92.92
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	813,400.00	740,600.00	72,800.00	91.05
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	813,400.00	740,600.00	72,800.00	91.05
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,233,500.00	13,513,813.00	4,719,687.00	74.12
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,793,200.00	11,073,513.00	4,719,687.00	70.12
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,440,300.00	2,440,300.00		100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		1,803,829.34	(1,803,829.34)	
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		1,803,829.34	(1,803,829.34)	
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		1,803,829.34	(1,803,829.34)	
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		3,980,000.00	(3,980,000.00)	
	Дотоод эх үүсвэрээр		3,980,000.00	(3,980,000.00)	
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		516,405,000.00	(516,405,000.00)	
131	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ		471,278,000.00	(471,278,000.00)	
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих		471,278,000.00	(471,278,000.00)	
132	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ		45,127,000.00	(45,127,000.00)	
132001	Орон нутгийн төсвөөс		45,127,000.00	(45,127,000.00)	
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		10,923,362.99	(10,923,362.99)	
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		88,412,973.44	(88,412,973.44)	

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 10,951.9 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс 120.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 10,831.9 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж өгсөн.

3.1 Төлбөрийн акт

Багшийн хөгжлийг дэмжих цахим хэрэглээний зардал болох үүрэн телефоны дата багцыг сонгон хэрэглэхдээ журамд заагаагүй 3 албан хаагчид 120.0 мянган төгрөгийн дата-г ашиглуулсан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12.1-д "Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд "гар утасны зардал"-ыг санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно" гэсэн заалт, Боловсрол шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/170 дугаар тушаалын 3 дугаар хавсралтаар баталсан "Цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуулийн цахим хэрэглээний зардлыг төлөвлөх хуваарилах заавар"-ын 2.4-д "Дата багцыг сонгосон нөхцөлд цахим хэрэглээний нийт зардлыг нийт үндсэн багш (бүлгийн болон хөгжим, биеийн тамирын багшийн нийт тоо) тоонд хувааж тухайн хугацаанд ашиглах цахим хэрэглээний зардлын нэгжийг тооцно" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байгаа нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага хүргүүлээгүй болно.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Зардлын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тус цэцэрлэгийн тайлангийн хугацааны батлагдсан төсвийн цалингийн зардлаас 5 920.1 мянган төгрөгийг нүүдлийн гэр цэцэрлэгийн хөтөлбөр арга хэмжээний цалинд, нүүдлийн гэр цэцэрлэгийн хөтөлбөр арга хэмжээний нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлаас 740.1 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны нийгмийн даатгалд тус тус зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41.2.2.-д "Батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах", 41.2.3.-д "Төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах", 42.3.1.-д "Төсвийн захирагч нь төсөвт зохицуулалт хийх саналаа харьяалагдах төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид харьяалагддаггүй бол төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлэх" зэрэг хуулийн заалтуудыг зөрчсөн байгаа нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид холбогдох хууль тогтоомжийг баримтлан ажиллах,

2. Зардлын данстай холбоотой асуудал

---

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Илрүүлэлт: Тайлангийн хугацаанд ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлаас 3,034.4 мянган төгрөгийг цалин хөлсний зардалд гүйлгэн гүйлгээ хийсэн байна.

Энэ нь төсвийн тухай хуулийн 22.6.7.-д “Төсвийн шууд захирагч нь батлагдсан төсвийг энэ хуулийн 22.2.3-22.2.6-д заасан ангиллаар бүртгэж, тайлагнах”, Монгол Улсын Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр “Зардлын эдийн засгийн ангиллыг шинэчлэн батлах тухай” тушаалыг зөрчсөн байгаа нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид холбогдох хууль тогтоомжийг баримтлан ажиллах, дотоод хяналтын үйл ажиллагааг сайжруулах.

3. Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Үндсэн хөрөнгийн дансанд элэгдлээрээ өртгөө бүрэн нөхсөн тэг үлдэгдэлтэй 32 нэр төрлийн 63 ширхэг хөрөнгө бүртгэлтэй байна.

Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 7 дугаар зүйлийн 7.1-д “Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ.” гэсэн заалт зөрчигдөж байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид үндсэн хөрөнгийн үлдэх өртгийг хянаж, үлдэх өртөггүй боловч ашиглах боломжтой хөрөнгийн үнэлгээг тогтоож ажиллах.

4. Авлага, өглөгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлангийн хугацааны эцэст 1,394.7 мянган төгрөгийн ХХОАТ-ын авлагын үлдэгдэлтэй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8 -д “Төсвийг зохистой удирдаж өр авлага үүсгэхгүй байх” гэсэн заалт зөрчигдөж байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид холбогдох хууль тогтоомжийг баримтлан ажиллах, тооцооллыг бодитой хийж, өр авлага үүсгэхгүй байх дээр анхаарч ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 05 дугаар сарын 20 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс				
		Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж	Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал

Булган аймгийн Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Дата багцтай холбоотой	1	120.0	1	120.0								
Зардлын гүйлгээтэй холбоотой	1	6,402.8					1	6,402.8				
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тооцоололтой холбоотой	1	3,034.4					1	3,034.4				
Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой	1	-					1	-				
Авлага, өглөгийн данстай холбоотой	1	1,394.7					1	1,394.7				
Дүн	5	10,951.9	1	120.0			4	10,831.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
1 мэдээлэл хугацаа хоцроож мэдээлсэн	1						1	
Дүн	1	-	-	-	-	-	1	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	1						1	

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								

Булган аймгийн Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			